

Nr 305.

Av herr **von Seth**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 210, angående den fortsatta utbyggnaden och organisationen av landets försvarskrafter.

I proposition nr 210 föreslår departementschefen bland annat under avd. VII Flygvapnets organisation, G. flygvapnets personal, civil personal sid. 683 sista stycket, att köksföreståndare och kasernföreståndare tills vidare skola vara kontraktsanställd personal. Departementschefen har tidigare i propositionen motiverat detta med, att dessa befattningar i mån av tillgång på personal skola besättas med pensionerade underofficerare.

Det kommer under alla förhållanden att taga flera år innan denna tillgång kommer att vara tillfinnandes. Under denna tid skola befattningarna upprätthållas av personal, vilken icke åtnjuter pensionsrätt. Detta måste vara en orättvisa. Även om man icke går så långt som försvarsutredningen, vilken föreslår, att ifrågavarande befattningar upptagas på ordinarie stat, böra befattningarna upptagas på extra ordinarie stat i lönegrad Meo 13.

Mot departementschefens mening att befattningarna såsom köksföreståndare och kasernföreståndare skola besättas med pensionerade underofficerare kunna allvarliga betänkligheter anföras. Detta gäller framför allt köksföreståndarebefattningen.

Manskapets mathållning är en fråga av största betydelse. En god och omväxlande utspisning bidrager i hög grad till välbefinnandet i förläggningen. Inga möjligheter få lämnas obeaktade för att nå målet: bästa möjliga mathållning inom rimlig kostnad. Den bäst utbildade personal bör därför sättas att sköta alla uppgifter sammanhängande med utspisningen. Hur skicklig än en underofficer är, har han dock i regel icke möjlighet att sköta tjänsten som köksföreståndare på samma sätt som en utbildad ekonomiföreståndarinna. Kvinnan är i de flesta fall mera lämpad för denna tjänst än mannen. Har hon därtill en lång specialutbildning måste hennes förutsättningar vara större. Köksföreståndarebefattningen bör med ändrad beteckning, köksföreståndarinna, besättas med kvinna, vilken är utbildad köksföreståndarinna samt dessutom fullgjort praktisk tjänst såsom husmor vid försvaret. Ur ekonomisk synpunkt är detta även för staten förmånligt. Lönen till en pensionerad underofficer utgår på medeldyrort (E-ort) med kronor 5.376: — per år exkl. rörligt tillägg och kristillägg. Lönen i samma ortsgrupp i lönegrad Meo 13: 14 (medellöneklass) utgör likaledes exkl. rörligt tillägg och kristillägg kronor 4.446: — per år.

Sålunda en besparing på kronor 900:—. Medräknas rörligt tillägg och kris-tillägg blir besparingen cirka kronor 1.200:— per år. 19 sådana befattningshavare medföra en besparing av cirka kronor 23.000:— per år. Vinner man därtill större effektivitet finnas alla skäl pröva anordningen. Därest samma system införes vid armén skulle besparingarna bliva betydande. Med hänsyn till att befattningarna inom armén nu äro besatta med underofficerare skulle dessa, därest de frigjordes från köksföreståndarebefattningarna, bliva en välkommen förstärkning av för rent militära uppgifter disponibla underofficerare. Det kan emellertid vara anledning att först vid flygvapnet göra försök med köksföreståndarinnor.

Beträffande kasernföreståndarebefattningen föreligger samma ekonomiska skäl att besätta dessa befattningar med civil innehavare. Besparingen vid flygvapnet skulle även i detta fall bliva cirka kronor 23.000:— per år. Ett ytterligare skäl att begagna civil kraft på dessa poster vid flygvapnet är, att kasernföreståndaren vid ett flygförband med hänsyn till flygfältens skötsel bör äga åtminstone någon jordbrukspraktik.

Med åberopande av vad här ovan anförts tillåter jag mig därför hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 210, att flygvapnets köksföreståndare och kasernföreståndare uppföras i lönegrad Meo 13 samt att kvinnlig befattningshavare må anställas såsom köksföreståndare (köksföreståndarinna).

Stockholm den 22 april 1942.

T. G. v. Seth.